

POLUTSE III. - ÚVAHA O BOLESTI A ÚLEVĚ

Bolest je „věrným Pátkem“ LUTS.

Definice WHO (World Health Organization): „Bolest je nepříjemná senzorická a emocionální zkušenost s akutním nebo potenciálním poškozením tkání, nebo je popisována výrazy takového poškození.“

Bolest je vždy subjektivní (zatím neexistuje sdělení o jakémkoliv dolorimetru či bolestiměru). Nikdy asi nebude možné přesně vystihnout individuální vnímání bolesti.

Akutní bolest je příznakem

Přináší varování, je stresorem, má emotivní doprovod typu „uteč nebo boj“.

Nastupuje převaha sympatiku. Algické projevy jsou spojeny s vegetativním syndromem a anxiitou. Pro lékaře je akutní bolest důležitým diagnostickým příznakem. Urolog exaktně přírodovědecky vzdělaný hodnotí tento příznak z pohledu své specializace, srovnává, vylučuje, jeho pohled je v podstatě monokauzální. Většinou úspěšně rozpozná vyvolávající příčinu a kauzálně léčí... a má úspěch.

Tento model však vůbec neodpovídá běžné praxi urologa. Den co den se dostává do kontaktu s nemocnými s chronickou bolestí. U chronické bolesti náš monokauzální přístup může selhat. Setkáváme se s člověkem v trvalém stavu nouze. Nemocný subjektivně trpí.

Vegetativní doprovod je potlačen. Mění se osobnost a chování. Emotivně je nemocný laděn k depresi.

Urolog – dobrý pozorovatel – tyto změny registruje. Subjektivně dlouhodobě trpící nemocný se doslova naučil bolestivému chování. Signalizuje: „Mám bolesti, trpím, berte to na vědomí“.

Někdy se naučí svým bolestivým chováním ovládat okolí a často má tyto tendence i vůči lékaři.

Zde se často mýlíme. To, co se z lékařského hlediska jeví jako agravace a účelové jednání, může být ze strany nemocného chováním zcela nevědomým, i když podléhající zákonům učení.

Není účelem této úvahy zabývat se léčebnými postupy. Co bychom však nikdy neměli udělat, i když nás přeplněná čekárna a ohodnocení naší práce (nejen finanční) výrazně stresuje, je říci: „Vám nic není a natož urologického“.

Proč? Postavili jsme mylnou diagnózu, i když jsme vyloučili urologické závažnosti.

Nemocný trpí **nosologickou jednotkou** zvanou **chronická bolest**.

Nemocný začne obhajovat „svou pravdu“ a neuspěje-li u nás, obrátí se jinam. V řadě případů bude mít úspěch laický léčitel, který „pohládí na těle i na duši“. Víra v existenci fungujících návodů na cokoliv je u lidí skálopevná.

I když je to obtížné, zkusíme alespoň něco udělat. Kdyby kuře ve skořápce čekalo, jak to dopadne, nevylihlo by se. Je třeba klovnout. Ano, je to vyčerpávající, ale prvním krokem k porozumění nemocnému je zájem o to, jak svou bolest vidí on a jak je pro mne tato informace důležitá, jak si té informace vážím. Už to je prvním krokem ke zvládnutí základního doprovodného znaku – úzkosti.

Pomáhání druhým je nebezpečná, náročná a současně i člověka samotného doživotně deformující profese (Jiřina Šiklová).

Prim. MUDr. Dušan Fügner

Urologické oddělení, Nemocnice Šumperk spol. s r.o.